

Finnmark fylkeskommune

Finnmárkku fylkkagielda

Sentraladministrasjonen

Opplæringsavdelinga

Vår dato: 17.10.2007

Vår referanse: 06/00992-35/OVHE

Arkivkode: _;B13;&13

Deres referanse:

Gradering: Ugradert

Vår saksbehandler: Helge Ovanger
tlf. +47 78 96 21 50
helge.ovanger@ffk.no

KD

26 OKT. 2007

200703160- 35

Det Kongelige Kunnskapsdepartement

Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Høring: NOU 2007:6 Formål for framtida

Bakgrunn

Det vises til brev fra KD datert 19. juni 07 ref. 200703160

Fylkesrådmannen har i det påfølgende kommentert forslaget til formålsparagraf for opplæringen som omhandler grunnopplæringen. Utvalgets konsensusforslag er formulert slik:

I sitt forslag uttaler utvalget at deres konsensusforslag sikrer følgende forhold:

- ligger innenfor de krav som følger av Norges menneskerettslige forpliktelser
- foreldreretten sikrer foreldrenes ansvar for den religiøse oppdragelse

Utvalget konkluderer med at verdiformuleringene i forslaget samsvarer med menneskerettsloven og konvensjonenes krav om tros- og livssynsfrihet. Utvalget sier også at verdigrunnen uttrykker grunnleggende verdier som flest mulig kan stille seg bak. I tillegg uttales at det ikke er nok at formålene ikke bryter menneskerettighetene. Formålene skal være forankret i menneskerettslige verdier og være retningsgivende for at menneskerettighetene etterleves i barnehage og grunnopplæringen.

Vurdering

Formålsparagrafen er vid og inkluderende. Av denne grunn kan de fleste gi sin støtte til formuleringene. Utvalget har maktet å få fram et verdigrunnen som gir konsensus. I det ligger at formuleringene ikke skal føre til splid. Faren er at formålsparagrafen på området "verdiformuleringer" blir så vid at det blir vanskelig å forholde seg til den. Utfordringen er hvordan en rent læringsmessig skal operasjonalisere formålsparagrafen og omsette den i praksis

Nettopp denne endringen eller kursjusteringen er et resultat av det moderne flerkulturelle samfunn med ulike oppfatninger knyttet til livssyn, verdier, kultur og tro.

Utvalget har selv uttalt at dersom formålsparagrafen skal vekke oppslutning og tillit må den formidle respekt for ulike kulturelle og trosmessige ståsted. Utfordringen er som utvalget så treffende uttalte "... å finne fram til et meningsinnhold som både synliggjør at dette dreier seg om norsk grunnopplæring med forpliktelser i forhold til vårt eget historiske, politiske, religiøse, og kulturelle utgangspunkt, og som samtidig viser at vi erkjenner og forholder oss til den pluralisme som preger nåtida."

Når formålsparagrafen løfter fram at opplæringa skal *"fremje demokrati, likestilling og vitskapleg tenkjemåte"* er det også tatt høyde for at elever skal kunne prøve dette i praksis.

Postadresse	Besøksadresse	E-postadresse	Telefon	Organisasjonsnummer
Sentraladministrasjonen Fylkeshuset 9815 Vadsø	Sentraladministrasjonen Fylkeshuset Henry Karlssens plass 1 9800 Vadsø	postmottak@ffk.no Internettseite www.ffk.no	+47 78 96 20 00 Telefaks +47 78 96 23 70	974 795 159 Bankkonto 49300912051

Når det gjelder medansvar og elevmedvirkning, har Norge skåret på internasjonale undersøkelser når fokus har vært demokrati og elevmedvirkning. Utvalget presiserer derfor at elevene må få delta i demokratiske prosesser både i det daglige læringsarbeidet og gjennom deltagelse i representative organer på skolen.

Formålets 3. ledd ”.... skal møte elevane med tillit og krav, og ..”

I tilknytning til diskusjonen rundt Reform 94 ble det løftet fram et kritisk ankepunkt som kan summeres i følgende utsagn om læringsprosessen: ”*Ettergivenhet som undervisningsstrategi*”. Her er formålsparagrafen entydig, og den forutsetter at skoleeierne er tydelige. Elevene skal ikke bare kunne kreve – de skal også bli møtt med krav der lærerne framstår med en autoritativ lederpraksis i læringsarbeidet.

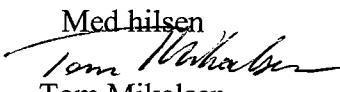
Under dette 3. ledet er det medtatt at alle former for diskriminering skal motarbeides. I et pluralistisk samfunn der meninger og kulturer møtes og brytes, er det essensielt å holde fokus slik at diskriminering verken tillates eller ges grobunn.

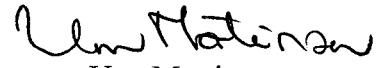
Formålets 4 ledd; ”Skolen skal samarbeide med heimen”. Forslaget innebærer en endring sett i forhold til nåværende formålsparagraf. Utvalget viser til at menneskerettighetene sikrer foreldrenes frihet til å sørge for sine barns religiøse og moralske oppdragelse i samsvar med egen overbevisning. Av denne grunn understrekkes det at samarbeidet med hjemmet omfatter alle momenter som går på samfunnsperspektivet, individ- og institusjonsperspektivet.. Selv om samarbeidet med hjemmet er inntatt andre steder i opplæringslova og ytterligere sikret gjennom menneskerettighetskonvensjonene, er fylkesrådmannen enig med utvalgets begrunnelse om at Norge har tradisjon for lignende formuleringer i tidligere formålsparagrafer.

Når det gjelder læringer, sier utvalget at det ikke er naturlig å medta et samarbeid som omfatter hjem/lærebedrift da et lovpålegg om samarbeid hjem/bedrift vil kunne føles urimelig for bedriften og føre til færre læringsplasser. Fylkesrådmannen slutter seg til denne vurderingen. Formålsparagrafen opererer gjennomgående med begrepet ”elever”. Det bør vurderes å ta inn begrepet ”lærling” der dette passer. Det vises spesielt til 3. avsnitt i formålsparagrafen. Her er det formuleringer som går på at ”Skolen og lærebedrifta skal møte elever – her bør det vurderes å ta med ”og lærlinger”.

Konklusjon

Utvalget har lagt ned et omfattende arbeid med bakgrunnsmaterialet før forslaget ble fremmet. I sitt arbeid har også utvalget vært innom formålsparagrafer for grunnopplæringen i andre land. Utvalget har fått fram og synliggjort de utfordringer og muligheter samfunnet står ovenfor med omsyn til mangfold og pluralitet. Formuleringene bidrar til en nødvendig modernisering av formålsparagrafen. Forslaget til ny formålsparagraf inngir tillit da det fremmes som et konsensusforslag fra utvalgets side.

Med hilsen

Tom Mikalsen
Fylkesrådmann

Unn Martinsen
Opplæringssjef